گروه گردشگری – درحالی که بسیاری از کشورها تزریق واکسن کرونا را آغاز کرده‌اند و موفق شده‌اند بسیاری از شهروندان خود را واکسینه کنند، این مهم را برای گردشگران و اتباع سایر کشورها نیز اجرایی می‌کنند. واکسینه کردن گردشگران بخصوص در کشورهای همسایه ایران تبدیل به روندی برای جذب گردشگران ایرانی شده است. در این میان ارمنستان از یکسو، ترکیه و امارات از دیگر سو شرایط خاص خود را برای تزریق واکسن به افرادی که شهروند این کشورها نیستند، اعلام کرده‌اند که البته در بسیاری واکسینه کردن تبدیل به راهی برای کسب درآمد از حضور گردشگران در کشورشان شده است. به نوعی می‌توان گفت، برگزاری تور واکسن این روزها تبدیل به رویه‌ای جدید در حوزه گردشگری شده است.

ایران نیز با تولید واکسن‌های مختلف از برکت و پاستوکووک گرفته تانوراوکس درواکسیناسیون شهروندان گام نهاده اما هنوز نتوانسته واکسینه کردن در کشور را به پایان برساند. ولی تیموری (معاون گردشگری کشور) در این خصوص گفت: رسیدن به این نقطه یعنی تور واکسن در ایران به آینده موکول خواهد شد. طبیعتا اولویت واکسیناسیون، شهروندان ایرانی هستند. هیچ کشوری هم زدن واکسن به اتباع سایر کشورها را در اولویت خود قرار نداده. در صورتی که واکسیناسیون ایرانی‌ها تمام شود، آنگاه می‌توانیم وارد فاز واکسیناسیون گردشگران و سایر افراد شویم. این امر نیز قطعا تا پایان سال جاری محقق نخواهد شد. او درخصوص چگونگی اجازه ورود گردشگران سلامت به کشور در شرایطی که مرزها همچنان بسته است و برای سایر گردشگران ویزا صادر نمی‌شود، گفت: گردشگری سلامت، با پیگیری‌های وزارت میراث فرهنگی و گردشگری حدود ۸ ماه است که فعال شده. در این خصوص دلایل خاص خود را داشتیم. دلایل اخلاقی و انسان دوستانه و دلیل تخصصی و گردشگری؛ دلیل انسان دوستانه از این جهت بود که برخی از گردشگران سلامت به طور مثال، برای درمان سرطان و شیمی‌درمانی به ایران می‌آمدند. اگر برای این افراد ویزا صادر نشود و مرزها به روی آن‌ها بسته باشد، قطعا در جریان درمان آن‌ها اختلال ایجاد می‌شود. انسانی نیست که جلوی ورود بیماران به کشور گرفته شود و مانع ادامه درمان آن‌ها شویم. از دیگرسو آژانس‌هایی که در حوزه ورودی فعال هستند با بسته شدن مرزها شدیدا با محدودیت ورود گردشگر روبه‌رو شدند و خسران دیدند. شاید کم و بیش شاهد رونق گردشگری داخلی باشیم و تورهای خروجی فعال هستند اما گردشگری ورودی ممنوعیت ستاد کرونا را برای فعالیت دارد. از این رو با فعال نگاه داشتن گردشگری سلامت سعی کردیم چند چراغ را در این حوزه روشن نگاه داریم. طی ۸ ماه اخیر بیش از ۱۷۰ دفتر خدمات مسافرتی در حوزه گردشگری سلامت فعال بودند و در ۳ ماه نخست ۱۴۰۰ بیش از ۲۶ هزار گردشگر سلامت داشتیم که برای درمان به کشورمان آمدند. معاون گردشگری در پاسخ به این سوال که از آنجا که وزارت بهداشت از حضور گردشگران سلامت منتفع می‌شود، آیا اجازه ورود این گردشگران به ایران داده شده پس چرا سایر گردشگران اجازه ورود ندارند، گفت: تمام آژانس‌هایی که گردشگر سلامت می‌آوردند از وزارت میراث و گردشگری مجوز بند (ب) و گواهینامه حرفه‌ای گردشگری سلامت دارند. بر اساس توافقی که با وزارت بهداشت داشتیم، کار هلدلینگ گردشگر سلامت تا بیمارستان با فعالان حوزه گردشگری است و داخل بیمارستان با وزارت بهداشت است. از این حیث که گردشگران سلامت در نهایت به بیمارستان‌ها و کادر درمان مراجعه می‌کنند، وزارت بهداشت از این قضیه سود می‌برد اما فرآیند کار در اختیار فعالان گردشگری است. در این خصوص نیز اصرار ما برای فعال نگهداشتن این حوزه وجود داشت.

لغو روادید گروهی ایران و روسیه

چندی پیش توافقات ایران و روسیه برای لغو روادید سفرهای گروهی به نتایج قابل توجهی رسید. در این راستا همزمان با امضای برنامه اجرایی اقدام مشترک ایران و روسیه برای لغو ویزا در سفرهای گروهی شهروندان دو کشور، این احتمال و نگرانی مطرح شد که انگیزه‌های مهاجرت از طریق روسیه به اروپا، توافق دو کشور را تحت تاثیر قرار می‌دهد و این پرسش مطرح شد که ضمانت اجرایی این توافق‌نامه برای عمل کردن دو کشور به تعهدات‌شان چیست و چه تضمینی وجود داد که طرف مقابل از نیمه راه زیر تعهداتش نزد و این توافق را یک‌طرفه متوقف نکند؟، معاون گردشگری درخصوص لغو روادید سفرهای گروهی به روسیه و شرایط مهاجرت ایرانی‌ها به اروپا از این طریق عنوان کرد: نباید فراموش کرد که درخصوص توافق ایران با کشورهای صربستان، مالزی و جمهوری آذربایجان، بحث لغو روادید سفرهای گروهی مطرح نبود و این لغو روادید به صورت انفرادی نیز انجام می‌شد. درواقع می‌توان گفت بحث گروهی بودن که برای سفر به روسیه و لغو روادید آن مطرح شده، به نوعی تضمینی برای عدم امکان مهاجرت است. روسیه نخستین کشوری که لغو روادید گروهی را با آن منعقد کردیم. درواقع سفر گروهی به روسیه با مسئولیت آژانس مسافرتی برگزارکننده خواهد بود. سفری که با هدف مسافرپرانی باشد، تخلف است و آژانس مربوطه در بلاک لیست قرار می‌گیرد و کد ویزا دریافت نخواهد کرد. ما از هر چیزی که مانع مسافرپرانی شود، استقبال می‌کنیم. تیموری خاطرنشان کرد: اگر هم با لغو روادید گروهی و سفر ایرانی‌ها به روسیه شاهد مهاجرت آن‌ها باشیم، آنهم با وجود تضمین‌هایی که به آژانس‌دار داده است، در این صورت تخلف صورت گرفته و قطعا مدارکی که برای این سفرها دریافت می‌شود، سفت و سخت‌تر خواهد شد. گروه‌های مد نظر از ۵ تا ۵۰ نفر خواهد بود. یکی از اهداف لغو روادید سفرهای گروهی جلوگیری از مهاجرت یا مسافرپرانی است. ضمن آنکه سفرهای گروهی از طریق آژانس‌داران ایران و روسیه که باهم توافق کرده‌اند انجام می‌شود و از آنجایی که آژانس‌های مسافرتی دو طرف، توسط دولت‌ها مجوز گرفته، معرفی و تضمین شده‌اند، می‌توان گفت دولت‌ها پشت این قضیه قرار دارند و مسئولیت آن بر دوش دو دولت ایران و روسیه است. او زمان اجرایی شدن لغو ویزا در سفرهای گروهی ایران و روسیه را منوط به تایید ستادهای کرونا دو طرف دانست و گفت: به محض بازگشت وزیر میراث و گردشگری نامه‌ای به وزیر بهداشت زده شد و عنوان شد که به محض اعلام وزارت بهداشت لغو ویزا اجرایی خواهد شد. این موضوع در روسیه هم انجام شده است. از این رو فرآیند اداری لغو ویزا در سفرهای گروهی ایران و روسیه نهایی شده و زمان اجرایی آن به تایید وزارت‌های بهداشت دو کشور بستگی دارد. معاون گردشگری درخصوص نرخ احتمالی تورهای روسیه نیز گفت: ما هیچ نرخی را اعلام نکرده‌ایم و بخش خصوصی بر اساس عرضه و تقاضا نرخ‌گذاری خواهد کرد.

افزایش نرخ تورهای گردشگری

از زمان شیوع ویروس کرونا و اجرای شیوه نامه‌های بهداشتی، پس از آنکه اجازه برگزاری تور به فعالان گردشگری داده شد، شاهد افزایش نسبی قیمت تورها بودیم. برخی این افزایش قیمت را به دلیل اجرای پروتکل‌های بهداشتی و برگزاری تورهای گردشگری با نصف جمعیت گذشته عنوان کردند و برخی نیز از جبران خسارت دوران کرونا توسط بخش‌های مختلف گردشگری سخن گفتند. تیموری در این باره گفت: بیشترین افزایش نرخ تورها به دلیل افزایش نرخ حمل و نقل و افزایش تفاوت ارز و ریال است. قیمت سایر حوزه‌ها از اقامت گرفته تا غذا به شدت افت کرده و فعالان گردشگری در داخل و خارج از کشور برای جذب گردشگر در صدد ارائه تخفیف برآمده‌اند. البته ممکن است برخی از تورها با گزینه‌هایی مانند زدن واکسن یا خدمات خاص همراه باشد که قیمت را افزایش دهد و این امر مورد تایید ما نیست.

معاون گردشگری درخصوص تورهای داخلی نیز گفت: از اوایل مهر سال گذشته که شاهد افزایش نرخ هتل‌ها بودیم دیگر افزایش نرخ اتفاق نیفتاده است. ضمن آنکه هیچیک از هتل‌ها نتوانستند نرخ افزایشی خود را اعمال کنند و ناچار تخفیف دادند. البته سعی ما بر آن است که دولت از نرخ‌گذاری خارج شود و نرخ‌ها بر اساس بازار عرضه و تقاضا مشخص شود. اکنون نیز بازار سفر کشش افزایش قیمت ندارد. بعید می‌دانم که در شش ماه دوم سال شاهد افزایش نرخ‌ها باشیم.

بیمه راهنمایان

تیموری همچنین درخصوص بیمه راهنمایان گفت: بیش از ۲۰ سال است که راهنمایان گردشگری به دنبال مطالبات خود هستند. طی سال‌های گذشته به دلایل مختلف از نبود قانون گرفته تا عدم پیگیری مجری امر، نرسیدن به بودجه و . . . این مهم محقق نمی‌شد، اما با هماهنگی که انجام شد، موفق شدیم از سال گذشته در بودجه و اعتبارات احکام سالانه این مهم را قرار دهیم و برای سال ۱۴۰۰ نیز تمدید شد.

او ادامه داد: فهرست ۲ هزار نفره‌ای از راهنمایان واجد شرایط را در اختیار سازمان تامین اجتماعی قرار دادیم که بعد از بررسی‌های انجام شده متوجه شدیم ۵۰ درصد آن‌ها توسط بخش دیگری بیمه شده‌اند از این رو امکان بیمه آن‌ها نبود. از این رو سعی کردیم تا شرایط را برای حضور افراد بیشتری فراهم کنیم و شاخص‌ها را تعدیل کردیم. به گفته معاون گردشگری، اکنون فرآیند بیمه حدود هفتصد راهنمای گردشگری انجام شده و حدود ۳۰۰ نفر دیگر در حال انجام کارهای اداری هستند. از آنجاکه تامین اعتبار بیمه ۲ هزار راهنمای گردشگری انجام شده بود، شاخص‌ها را تعدیل کردیم تا افراد جدید معرفی شوند و طی دو هفته آینده بیمه آن‌ها نیز محقق می‌شود. درضمن هیچ شرطی برای عضویت راهنمایان گردشگری در تشکل‌ها وجود ندارد.

معاون گردشگری کشور:

بازار سفر کشش افزایش قیمت را ندارد

■ ولی تیموری از فعالیت بیش از ۱۷۰ دفتر خدمات مسافرتی در گردشگری سلامت و ورود بیش از ۲۶ هزار گردشگر سلامت در ۳ ماه نخست سال جاری خبر داد. در این میان زمان جرایی شدن لغو ویزا در سفرهای گروهی ایران و روسیه به تایید وزارت‌های بهداشت دو کشور بستگی دارد.

اکنون فرآیند بیمه حدود هفتصد راهنمای گردشگری انجام شده و حدود ۳۰۰ نفر دیگر در حال انجام کارهای اداری هستند. از آنجا که تامین اعتبار بیمه ۲ هزار راهنمای گردشگری انجام شده بود، شاخص‌ها را تعدیل کردیم تا افراد جدید معرفی شوند و طی دو هفته آینده بیمه آن‌ها نیز محقق می‌شود. درضمن هیچ شرطی برای عضویت راهنمایان گردشگری در تشکل‌ها وجود ندارد.

هنرهای سنتی وحفظ‌حقوق مالکیت معنوی به معاونت صنایع دستی اضافه شدند

گروه گردشگری – دو گروه جدید «هنرهای سنتی» و «حفظ حقوق مالکیت معنوی» در ساختار جدید به معاونت صنایع‌دستی وزارت میراث فرهنگی اضافه شدند. با توجه به ضرورت پرداختن به آن‌ها و با توجه به نبود تعریف ساختاری مشخص برای این موارد در چارت قدیمی معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی در چارت جدید گروه هنرهای سنتی با وظایف مشخص، ایجاد شده است.

ارائه تعاریف مشخص و تعیین اشتراک‌های میان صنایع‌دستی و هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی به منظور حمایت و هدایت فعالیت بخش خصوصی و نهادهای غیردولتی در امر حفظ و باززنده‌سازی هنرهای سنتی کشور، تهیه و تدوین ضوابط مورد نیاز برای طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به حفظ، احیا و باززنده‌سازی هنرهای سنتی، شناسایی و برنامه‌ریزی برای ثبت دانش هنری رشته‌های در حال فراموشی، تشکیل کارگروه‌های مرتبط برای گروه‌های رشته‌های هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی به‌منظور تشویق و ترغیب جوانان به انجام و ادامه تحصیل در رشته‌های شغلی مرتبط با هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی برای برگزاری طرح‌های راهبردی و اضطراری حفظ، احیا و باززنده‌سازی رشته‌های هنرهای سنتی کشور، تهیه و تدوین ضوابط مورد نیاز برای طرح‌ها و پروژه‌های مربوط به حفظ، احیا و باززنده‌سازی هنرهای سنتی، شناسایی و برنامه‌ریزی برای ثبت دانش هنری رشته‌های در حال فراموشی، تشکیل کارگروه‌های مرتبط برای گروه‌های رشته‌های هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی به‌منظور تشویق و ترغیب جوانان به انجام و ادامه تحصیل در رشته‌های شغلی مرتبط با هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی برای برگزاری نشست‌های تخصصی و سمینارها و اجرای آن‌ها به طور منفرد یا مشارکتی و بررسی و برنامه‌ریزی و تعیین خط مشی‌های لازم برای تحقیق و پژوهش در خصوص هنرهای سنتی از جمله اهداف اضافه شدن این بخش است.

همچنین از دیگر اهداف اضافه شدن گروه هنرهای سنتی به چارت معاونت صنایع‌دستی می‌توان به هماهنگی با مراجع ذی‌ربط در خصوص اعطای درجه هنری به هنرمندان صنایع‌دستی و هنرهای سنتی در چارچوب قوانین و مقررات، برنامه‌ریزی برای ایجاد مراکز اسناد و مدارک هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی برای ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به‌منظور معرفی پیشه‌های وابسته به هنرهای سنتی و آرایه‌های معماری و همچنین هم‌افزایی بین هنرهای سنتی وابسته به معماری سنتی و معماری روز، برنامه‌ریزی به‌منظور فرهنگ‌سازی، گفتمان‌سازی و اطلاع‌رسانی در رابطه با ظرفیت‌های هنرهای سنتی، برنامه‌ریزی آمایشی به‌منظور آموزش هنرهای سنتی در سراسر کشور و برنامه‌ریزی به‌منظور حضور مجدد هنرهای سنتی در زندگی روزمره با توجه به سبک زندگی ایرانی – اسلامی اشاره کرد. در چارت جدید معاونت صنایع‌دستی و هنرهای سنتی گروه حفظ حقوق مالکیت معنوی نیز با هدف حفظ و صیانت از طرح‌ها، نقوش، خلاقیت، نوآوری، روش‌ها، تکنیک‌های تولید و همچنین دانش سنتی ایجاد شده است. همچنین تشکیلات تفصیلی ستاد وزارتخانه از جانب سازمان اداری و استخدامی کشور ابلاغ شده است.

مرمت قلعه ای در پارسیان

گروه گردشگری – معاون میراث‌فرهنگی اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی هرمزگان از مرمت قلعه هشنیز در شهرستان پارسیان خبرداد. عباس نوروزی، معاون میراث‌فرهنگی اداره‌کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی هرمزگان با اشاره به مرمت قلعه خشتی و سنگی هشنیز پارسیان گفت: از این قلعه تاریخی یک برج و دیوار باقی‌مانده که مرمت آن امسال از محل اعتبارات استانی پیش‌بینی‌شده است. نوروزی افزود: آسیب‌هایی که در طول تاریخ بر این بنای تاریخی وارد شده نیاز به رسیدگی و مرمت فوری دارد که این اداره‌کل آن را در برنامه مرمتی سال جاری خود قرار داده است. او گفت: قلعه هشنیز شهرستان پارسیان قدمت دوره صفوی تا قاجار در به شماره ۲۸۱۵۸ در سال ۱۳۸۸ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.

پیشنهادی برای کم کردن تنش بین کشورهای حوزه نوروز

گروه گردشگری – در حوزه نوروز، درگیری‌های قابل توجهی در سال‌های گذشته رخ داد. پیامدهای به‌جامانده از آن، ثبت میراث فرهنگی در یونسکو را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار داده است تا جایی که گاهی دست‌مایه بروز اختلاف بین کشورها می‌شود. از همین رو، انجمن ایرانی شورای مشورتی سازمان ملل متحد پیشنهاد کرد وظیفه ارزیابی پیشنهادهای ثبت جهانی میراث ناملموس و در مواردی ملموس به کارگروه میراث منطقه‌ای شامل نمایندگان کشورهای حوزه فرهنگی نوروز سپرده شود.

انجمن فرهنگی افراز که دارای مقام مشورتی در حوزه فرهنگ از شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد است، در پاسخ به فراخوان سازمان ملل متحد درباره پیشنهادها یا اقدام‌های انجام‌شده در حوزه توسعه پایدار در بیانیه‌ای موضوع لزوم همکاری کارگروه‌های ثبت میراث معنوی جهانی این کشورها با یکدیگر را پیشنهاد داد تا از رقابت‌های نامفید و تنش‌ها کاسته شود و نزدیکی بیشتری میان مردمان منطقه غرب آسیا شکل گیرد. آن‌ها در این بیانیه درخواست کرده‌اند میراث معنوی گستره فرهنگی نوروز در کنار یکدیگر برای ثبت جهانی ارائه داده شود. در این بیانیه که به فارسی نیز ترجمه شده و در کتابچه مجموعه‌بیانیه‌های انجمن‌های مردم‌نهاد دارای مقام مشورتی شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد از سراسر جهان منتشر شده، آمده است: «از نظر تاریخی، فرهنگِ زاده‌شده به دستِ تمدن بشری پنج‌هزارساله غرب آسیا، ایده‌پرداز جشن نوروز شد. نوروز که ریشه در تاریخ و احترام به شکوفایی و نیرومندی طبیعت دارد، نشان از خردمندی بنیادگذارانش داشت. بیست‌وپنج قرن پس از آن، در همین قلمرو، کوروش بزرگ نقطه عطفی در تاریخ تمدن بشر پدید آورد، به‌طوری که بیانیه وی (استوانه کورش) را می‌توان به‌عنوان نخستین منشور حقوق بشر تلقی کرد. دولتی که وی پایه‌گذاری کرد به عنوان نخستین دولت فراقومی و توسعه‌گرای تاریخ، بر پایه مدارای مذهبی، صلح و «وحدت در عین کثرت» بنا شد.

ما مهمانان نوروز را که بر پلکان آپادانا در تخت‌جمشید نقش بسته‌اند شاهد هستیم؛ نمایندگان اقوام و فرهنگ‌های گوناگون در جایگاهی گرد آمده‌اند تا با گفت‌وگو و مشورت، در مقامی برابر، در شکل دادن به دنیایی نو و بهتر سهیم باشند. بیش از یک دهه پیش در سال ۲۰۱۰، روز جهانی نوروز برابر با ۲۱ مارس (اعتدال بهاری) با عنوان «فرهنگ صلح» توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسید، جشنی که از کشورهای دارای یک فرهنگ مشترک، به ارث رسیده است.

نخستین شرط دستیابی به توسعه پایدار، ایجاد روابط دوستانه برای بهبود مشارکت منطقه‌ای و جهانی است. این هدف بدون ارتباط عمل‌گرایانه فرهنگی بین کشورهای منطقه محقق نخواهد شد. به نظر ما، بهره‌گیری درست از میراث مشترک فرهنگی می‌تواند به نیرومندترین ابزار همگرایی و برقراری گفت‌وگوی سازنده میان کشورهایی که پیشینه تمدنی و فرهنگی مشترکی دارند بدل شود. این رویکرد می‌تواند مسیر تحقق اهداف توسعه پایدار را در سطوح منطقه‌ای و زیرمنطقه‌ای هموار کند.

متأسفانه در همین منطقه و بر خلاف پیام انسانی و محیط زیستی نوروز، درگیری‌های قابل توجهی در سال‌های گذشته رخ داد. پیامدهای به‌جامانده از آن، ثبت میراث فرهنگی در یونسکو را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار داده است تا جایی که گاهی دست‌مایه بروز اختلاف بین کشورها می‌شود. از این رو، در راستای تقویت و گسترش صلح منطقه‌ای و تحکیم تلاش برای حفاظت و پاسداشت میراث فرهنگی منطقه، از شما خواهانیم تا وظیفه ارزیابی پیشنهادهای ثبت جهانی میراث ناملموس و در مواردی ملموس، به ویژه آن‌جایی که به تاریخ، بناها و شخصیت‌های برجسته مشترک فرهنگ این منطقه مرتبط است به کارگروه میراث منطقه‌ای شامل نمایندگان کشورهای حوزه فرهنگی نوروز سپرده شود.

بدیهی است این کارگروه نمایندگی مجموع سهمیه کشورهای عضو در این حوزه را خواهد داشت. به باور ما، اصل قرار دادن فرهنگ مشترک به جای مرزهای سیاسی در مواردی این‌چنین، که آشکارا فرهنگی هستند، سبب همگرایی بیشتر در منطقه خواهد شد؛ چرا که جدا کردن عناصر تاریخی و فرهنگی از پیکره تمدنی که به آن وابسته‌اند نه تنها هویت و معنای آن‌ها را از بین می‌برد، که ممکن است ارتباط دوستانه ملت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. امید که این همکاری فرهنگی سبب جدی‌تر شدن روابط اقتصادی و سیاسی و در نتیجه تثبیت و نگهداری از صلح و روابط همکاری بین کشورهای منطقه شود.»